

Aan de raads- en commissieleden  
van de gemeente Midden-Drenthe

**Gemeente Midden-Drenthe**

**Postadres** Postbus 24, 9410 AA Beilen  
**Telefoon** (0593) 53 92 22  
**Internet** [www.middendrenthe.nl](http://www.middendrenthe.nl)  
**E-mail** [gemeente@middendrenthe.nl](mailto:gemeente@middendrenthe.nl)  
**Bezoekadres**  
**Beilen** Raadhuisplein 1  
ma, woe, vr 8:30 - 16:30  
di 8:30 - 14:30  
do 8:30 - 20:00

**Datum:** 31-08-2026  
**Behandeld door:** Y.I. van Slooten  
**Zaaknummer:** 4839321  
**Onderwerp:** Stand van zaken uitbreiding oefenterrein De Haar

**Uw kenmerk:**  
**Bijlagen:**  
**Verzonden op:** augustus 2026

Beste raads- en commissieleden,

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen rondom de uitbreiding van oefenterrein De Haar sinds de aanbidding van het compensatiebod aan de staatssecretaris van Defensie op 1 april 2026.

### **Vervolg na aanbidding compensatiebod**

Na de aanbidding van het compensatiebod hebben Defensie, de provincie Drenthe en de gemeente Midden-Drenthe het overleg voortgezet over het vervolg van het proces. Daarbij is gesproken over de wijze waarop de uitbreiding van oefenterrein De Haar in de plannen kan worden uitgewerkt en hoe inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties daarbij betrokken blijven.

Tijdens het bezoek van de staatssecretaris en in de daaropvolgende gesprekken hebben vertegenwoordigers van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties opnieuw aandacht gevraagd voor de gevolgen van de uitbreiding voor leefbaarheid, bedrijven, landbouw en de toekomst van het gebied. Ook is het belang benadrukt van tijdige duidelijkheid voor mensen die worden geraakt door de plannen.

### **Uitkomsten Kamerdebat 2026**

Tijdens het Kamerdebat over het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie op 13 april 2026 heeft de staatssecretaris daarnaast twee voor Midden-Drenthe belangrijke toezeggingen gedaan. Daarbij is aangegeven dat vóór het zomerreces meer duidelijkheid zou worden gegeven over de invulling van het begrip "ruimhartige compensatie" en dat vóór december 2026 een roadmap voor het gebiedsproces beschikbaar komt. Deze toezeggingen vormen voor de gemeente belangrijke ijkpunten voor het vervolg van het proces en worden actief gevolgd.

## **Overleg met inwoners en belangengroepen**

Op 28 mei 2026 vond een gezamenlijke bijeenkomst plaats van Defensie, het Rijksvastgoedbedrijf, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente Midden-Drenthe. Tijdens deze bijeenkomst is teruggekeken op het proces rond het compensatiebod en vooruitgekeken naar de volgende fase van het traject.

Onderwerpen die hierbij aan de orde kwamen waren onder meer de voortgang van de grondverwerving, de juridische procedures, schade- en compensatieregelingen en de voorbereiding van het gebiedsproces. Vanuit het gebied is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor inwoners die langdurig met onzekerheid worden geconfronteerd en voor de gevolgen die de plannen hebben voor de leefbaarheid van het gebied.

## **Gesprek burgemeester met staatssecretaris**

Op 2 juni heeft burgemeester Zwiers overleg gevoerd met de staatssecretaris van Defensie. Tijdens dit gesprek heeft de gemeente aandacht gevraagd voor de behoefte aan tijdige duidelijkheid voor inwoners, heldere afspraken over de inrichting en governance van het gebiedsproces en een passende vergoeding van de extra gemeentelijke inzet die voortvloeit uit deze nationale opgave. Daarbij heeft de gemeente benadrukt dat constructieve samenwerking alleen mogelijk is wanneer sprake is van wederkerigheid, duidelijke afspraken en voldoende voortgang in het proces. De staatssecretaris heeft tijdens het gesprek aangegeven voor 15 juli 2026 met een reactie op het compensatiebod te komen.

## **Reactie Defensie**

Op 15 juli 2026 heeft Defensie een ambtelijke reactie gegeven op de wensen en aandachtspunten die door inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente zijn ingebracht via het compensatiebod. In deze reactie geeft Defensie aan zich in te zetten voor volledige schadeloosstelling van direct getroffen en verdere ondersteuning bij grondverwerving, eventuele bedrijfsverplaatsing en toekomstperspectief. Ook kondigt Defensie aan een onafhankelijke vertrouwenspersoon voor het grondproces te willen inzetten en wordt de verdere voorbereiding van het gebiedsproces beschreven. Het college ziet deze reactie als een belangrijke tussenstap. Positief is dat Defensie nadrukkelijk aandacht heeft voor de positie van direct getroffen. Tegelijkertijd constateren wij dat we nog geen reactie hebben ontvangen op alle onderdelen van het compensatiebod en dat nog geen sprake is van concrete bestuurlijke afspraken over leefbaarheid, gebiedsontwikkeling en maatschappelijke versterking van het gebied. Het overleg hierover met Defensie en de Staatssecretaris wordt in de komende periode voortgezet.

## **Wet op de Defensiegereedheid**

Parallel aan het NPRD werkt het Rijk aan de Wet op de Defensiegereedheid (WodG) en het daarbij behorende Besluit defensiegereedheid fysieke leefomgeving. Deze regelgeving maakt het mogelijk om onder voorwaarden tijdelijk af te wijken van bestaande wet- en regelgeving ten behoeve van defensieactiviteiten. De uitbreiding van oefenterrein De Haar maakt geen onderdeel uit van deze wetgeving en blijft onderdeel van het NPRD-traject. Wel kunnen

onderdelen van de regelgeving gevolgen hebben voor bestaande activiteiten op en rond defensie-terreinen, waaronder laagvliegactiviteiten en het gebruik van drones.

De provincie Drenthe heeft een reactie op de consultatie van deze regelgeving gegeven. In deze reactie zijn de belangen van de Drentse gemeenten meegenomen. De gemeente Midden-Drenthe volgt dit traject nauwlettend en heeft hierbij specifiek aandacht voor onderwerpen als leefomgeving, natuur en communicatie richting inwoners.

### **Vorbereiding gebiedsproces**

Een belangrijke ontwikkeling is de voorbereiding van het gebiedsproces voor De Haar. Defensie heeft aangegeven Midden-Drenthe als pilotgebied te gebruiken voor de verdere ontwikkeling van gebiedsprocessen rond defensie-uitbreidingen. Het doel van dit proces is om samen met betrokken partijen invulling te geven aan de inpassing van het oefenterrein en de gevolgen daarvan voor de omgeving.

De gemeente Midden-Drenthe heeft inmiddels haar rol in dit proces nader uitgewerkt. Daarbij is het uitgangspunt dat Defensie verantwoordelijk is voor de organisatie, uitvoering en besluitvorming van het gebiedsproces. De gemeente neemt deel vanuit haar publieke verantwoordelijkheid, brengt gebiedskennis in, adviseert vanuit haar taken en bevoegdheden en bewaakt de kwaliteit van de leefomgeving en het publieke belang. We nemen deze rol in vanuit de zorgplicht die we voelen voor onze inwoners.

### **Vervolg contact met het gebied**

Ook tijdens het zomerreces is het contact met het gebied voortgezet. Vertegenwoordigers van Defensie en het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) hebben belangengroepen bezocht om hun zorgen, vragen en aandachtspunten rechtstreeks te bespreken. De opbrengsten van deze gesprekken worden betrokken bij de verdere voorbereiding van het grondproces en het gebiedsproces.

De gemeente onderhoudt ook het contact met de inwoners, niet alleen digitaal ook via bijeenkomsten. De volgende staat gepland op 8 september.

### **Samenwerking en lobby NPRD-gemeenten**

Vanuit het NPRD-programma heeft Midden-Drenthe het initiatief genomen om samen op te trekken met de gemeenten Cranendonck, Weert en Zeewolde. De vier gemeenten hebben hun gezamenlijke ervaringen en aandachtspunten vastgelegd in een bestuurlijke position paper voor het Rijk en de Tweede Kamer. Daarin vragen zij aandacht voor de sociaal-maatschappelijke gevolgen van de defensie-uitbreidingen en voor de randvoorwaarden die nodig zijn om deze opgaven op een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde wijze te realiseren.

De gemeenten brengen niet alleen gezamenlijke aandachtspunten onder de aandacht, maar bieden ook hun praktijkervaring aan op het gebied van participatie, gebiedsprocessen en de

begeleiding van inwoners en ondernemers. De centrale boodschap is dat een duurzame inpassing van Defensie alleen mogelijk is wanneer Rijk, Defensie, gemeenten, inwoners en ondernemers als partners samenwerken.

Met de position paper is een gezamenlijk bestuurlijk traject richting Rijk en Tweede Kamer gestart. Een eerste stap daarin is de ontbijtsessie die de vier gemeenten op 8 september in Nieuwspoort organiseren voor leden van de Tweede Kamer, aan de vooravond van de Algemene Politieke Beschouwingen kort na Prinsjesdag en het begrotingsdebat van Defensie.

Binnen deze gezamenlijke inzet legt Midden-Drenthe specifiek de nadruk op een zorgvuldig gebiedsproces waarin inwoners en ondernemers volwaardig worden betrokken, rechtvaardige compensatie voor betrokkenen en een passende vergoeding van de gemeentelijke inzet die door de defensieplannen noodzakelijk wordt. Daarnaast zet de gemeente zich ervoor in dat Defensie zich niet alleen fysiek in het gebied vestigt, maar ook duurzaam onderdeel wordt van de gemeenschap. Dat vraagt om blijvende betrokkenheid, wederzijds vertrouwen en investeringen die bijdragen aan de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van Midden-Drenthe.

### **Strategische agenda Midden-Drenthe**

Defensie belooft deuren in Den Haag bij andere departementen te openen. Parallel aan het NPRD-traject werkt de gemeente daarom aan een Strategische agenda voor Midden-Drenthe. Deze agenda introduceert geen nieuw beleid, maar verbindt bestaande beleidsdoelen, ruimtelijke ontwikkelingen en kwaliteiten van de gemeente tot één herkenbaar verhaal en investeringsvisie.

De Strategische agenda helpt om kansen en ontwikkelingen in samenhang met rijks- en regionale opgaven te bespreken. Dit leidt naar een investeringsvisie waarmee gelobbyd kan worden en biedt daardoor een basis om Midden-Drenthe gezamenlijk en herkenbaar uit te dragen. De raad wordt bij de verdere uitwerking betrokken.

### **Vervolg**

De komende periode staat in het teken van de verdere voorbereiding en start van het gebiedsproces, we maken ons sterk voor een bestuurlijke reactie op ons compensatiebod die uiteindelijk moet leiden tot een bestuurlijk akkoord. Het college blijft zich daarbij inzetten voor een zorgvuldige uitvoering van deze nationale opgave, met blijvende aandacht voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de leefbaarheid van het gebied.

Wij blijven uw raad informeren over belangrijke ontwikkelingen en vervolgstappen.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester